

आदिवासी युवकांना मोटार वाहन चालक व वाहकाचे प्रशिक्षण देण्यासाठी सर्व प्रकल्प क्षेत्रात प्रशिक्षण संस्थेची निवड करणेबाबत....

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक विसआ-२००१/प्र.क्र.५५/का-५
मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- १ ऑगस्ट, २००१.

- वाचा :-** १) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्र.टिएसपी/न्युबयो/११९२/प्र.क्र.७/का-५,
दिनांक १२ मे, १९९२.
२) शासन परिपत्रक, आदिवासी विकास विभाग, क्र.न्युबयो-१०९६/मोवाप्र/प्र.क्र.९८/का-५,
दिनांक ९.९.१९९६.
३) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्र.न्युबयो-१०९६/प्र.क्र.९८/भाग-२/का-५,
दिनांक २१.१.१९९९.

शासन निर्णय :- आदिवासींच्या आर्थिक उन्नतीसाठी शासन निरनिराळ्या कौटुंबिक लाभाच्या योजना न्युक्लिअस बजेट अंतर्गत राबवित असते. आर्थिक उन्नतीच्या योजनेतर्गत एक भाग म्हणून नोकरीच्या संधी उपलब्ध करून देणे व अशा उपलब्ध संधीचा फायदा घेण्यासाठी प्रशिक्षणाची सोय करण्यासाठी आदिवासी युवकांना वाहन चालक व मोटार वाहकाचे प्रशिक्षण देण्याची योजना या योजनेतर्गत राबविण्यात येते. न्युक्लिअस बजेट योजनेतर्गत राबविण्यात येणा-या मोटार वाहनचालक व वाहकाचे प्रशिक्षण देण्याकरिता तसेच प्रशिक्षणांतर्गत परवाना मिळवून देणे/बॅच मिळवून देणे, याकरिता सध्या रमेश मोटार ड्रायव्हिंग स्कूल, जळगांव आणि रणदिवे मोटार ड्रायव्हिंग स्कूल, नाशिक यांना शासनाने दिनांक ९.९.९६ च्या आदेशानुसार प्राधिकृत केलेले आहे. नाशिक येथील संस्थेकडे ८ प्रकल्प व जळगांव येथील संस्थेकडे १६ प्रकल्प या प्रमाणे प्रशिक्षण देण्याची कामे सोपविण्यात आलेली आहेत. त्याप्रमाणे सदर संस्थेकडे आदिवासी युवकांना प्रशिक्षणासाठी पाठविण्यात येत होते. तथापि, अनेक मोटार ड्रायव्हिंग स्कूल संस्थांनी आदिवासी युवकांना प्रशिक्षण देण्यासाठी अर्ज केले होते, त्यानुषंगाने प्रशिक्षणाच्या संदर्भात विहित कार्यपध्दती, निकष, अटी असाव्यात व यामध्ये एकसुत्रता असावी यास्तव वरील अनुक्रमांक ३ येथील निर्णयान्वये शासनाने आदेश निर्गमित केलेले आहेत. तथापि, विविध लोकप्रतिनीधीकडून, आदिवासी संघटनांकडून आदिवासी युवकांना दुर्गम अशा आदिवासी क्षेत्रातून दूर वर अशा सोईच्या नसलेल्या नाशिक व जळगांव येथील मोटार वाहन चालक प्रशिक्षणासाठी पाठविण्यात येते, त्याऐवजी आदिवासी युवकांना ते राहात असलेल्या जवळच्याच प्रशिक्षण केंद्रात पाठविण्यात यावे व तेथे सुविधा उपलब्ध करून देण्यात याव्यात. आशयाच्या अशा मागण्या शासनाकडे येत होत्या.

२. वरील पाश्वभूमीत प्रत्येक प्रकल्प क्षेत्रात एक याप्रमाणे सर्व प्रकल्पांमध्ये अशी प्रशिक्षण केंद्रे प्रायोगिक तत्वावर उघडण्याचा शासनाने निर्णय घेतला असून त्याचा तपशिल पुढे देण्यात येत आहे.

३. यापूर्वी प्रस्तावनेतील अनुक्रमांक-२ येथील परिपत्रकात नमूद कार्यपध्दतीनुसार अनुक्रमे शहापूर, जव्हार व डहाणू, जि.ठाणे, पेण, जि.रायगड, घोडेगांव, जि.पुणे व मुंबई जि.मुंबई या प्रकल्प क्षेत्रातील इच्छुक आदिवासी युवकांना प्रायोगिक तत्वावर प्रशिक्षण देण्यासाठी रणादिवे मोटार ड्रायव्हिंग स्कूल, नाशिक या सरकारमान्य खाजगी संस्थेकडे तसेच नंदूरबार व तळोदा, जि.धुळे(आता नंदूरबार), राजूर, जि.अहमदनगर, किनवट, जि.नांदेड, औरंगाबाद, जि.औरंगाबाद, धारणी, जि.अमरावती, पांढरकवडा, जि.यवतमाळ, नागपूर, जि.नागपूर, गडचिरोली, जि.गडचिरोली, देवरी, जि.भंडारा (आता गोंदिया) व अकोला, जि.अकोला या प्रकल्प क्षेत्रातील इच्छुक आदिवासी युवकांना प्रायोगिक तत्वावर प्रशिक्षणासाठी रमेश मोटार ड्रायव्हिंग स्कूल, जळगांव या सरकारमान्य खाजगी संस्थेकडे पाठविण्यात येत होते. आता नाशिक व जळगांव येथील चालू असलेल्या संस्थांच्या प्रशिक्षण केंद्रात इतर प्रकल्प क्षेत्रातील उमेदवार पाठविण्याची यापूर्वीची कार्यपध्दती रद्द करण्यात येत आहे. सर्व प्रकल्प क्षेत्रात सरकारमान्य खाजगी संस्था निवडण्यात याव्यात व आदिवासी युवकांना मोटार वाहन चालक व वाहकाचे अशा सरकारमान्य संस्थामार्फत प्रशिक्षण देण्यात यावे. त्यासाठी सरकारमान्य संस्थांकडे आदिवासी युवकांना मोटार वाहन चालक व वाहक प्रशिक्षणासाठी पाठविण्याकरीता सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट "अ" मध्ये दर्शविण्यात आलेली सुधारित विहित कार्यपध्दती, निकष तसेच प्राधिकृत करण्यात येणा-या संस्थांनी पूर्ण करावयाच्या अटी दिलेल्या आहेत. या सर्व शर्ती व अटींच्या अधीन राहून सरकारमान्य प्रशिक्षण संस्थांची अंतिम निवड संबंधित अपर आयुक्त, आदिवासी विकास यांच्या स्तरावर खाली नमूद केल्याप्रमाणे खालील समितीने करावी.

- १) संबंधित अपर आयुक्त, आदिवासी विकास - अध्यक्ष.
- २) संबंधित जिल्हयातील प्रादेशिक परिवहन अधिकारी - सदस्य.
- ३) संबंधित प्रकल्पाचे प्रकल्प अधिकारी - सदस्य-सचिव.

प्रकल्पात प्राप्त होणा-या संस्थांच्या अर्जाची छाननी करणे, प्रस्तावाची तपासणी करणे, अटी व शर्ती इत्यादी बाबीची पूर्तता होते किंवा कसे इ. बाबी संबंधित प्रकल्प अधिका-यांनी केल्यानंतर वरील समितीच्या सदस्य सचिवांनी परिपूर्ण प्रस्ताव उक्त समितीकडे विचारार्थ सादर करावे. समितीने त्यांच्या पुढे सादर केलेल्या प्रस्तावाचा १५ दिवसांत विचार करून आवश्यक तो निर्णय घ्यावा व त्यांनी वेळोवेळी केलेल्या कारवाईचा तपशिल आयुक्त, आदिवासी विकास यांचे मार्फत शासनाला पाठवावा.

४. निवड करण्यात आलेल्या प्रशिक्षण संस्थामार्फत देण्यात येणा-या प्रशिक्षणाचा कालावधी व त्यासाठी प्रत्येक आदिवासी युवक प्रशिक्षणार्थीकरीता खर्चाचा दर वरील समितीने ठरवावा. तथापि, प्रकल्प क्षेत्रातील दरात व कालावधीत विसंगती राहणार नाही, याची दक्षता वरील समितीने घ्यावी.

५. सध्या नाशिक व जळगांव येथे पूर्वीपासून कार्यरत असलेल्या संस्थांसाठी खालील प्रमाणे सुधारित दर निश्चित करण्यात येत आहेत.

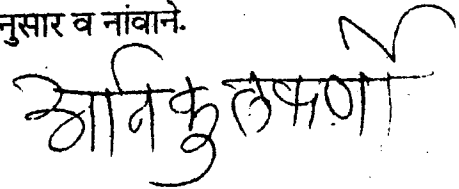
प्रशिक्षणाचा प्रकार	कालावधी	दर
१	२	३
(अ) हलके मोटार वाहन	४० दिवस	रु. १८५०
(ब) अवजड मोटार वाहन	४० दिवस	रु. २०३०
(क) कंडक्टर (वाहक)	८ दिवस	रु. ९३०

(टिप- वरील दरामध्ये संपूर्ण प्रशिक्षण कालावधीतील राहण्याचा व जेवणाचा खर्च, येण्याजाण्याचा खर्च, मेडिकल खर्च, पक्के लायसेन्स इ. च्या खर्चाचा समावेश राहिल.)

६. संबंधित अपर आयुक्त, आदिवासी विकास यांच्या अध्यक्षतेखाली असलेल्या समीतीने आदिवासी युवकांना मोटार वाहन चालक व वाहकाचे प्रशिक्षण देण्यासाठी विहित केलेल्या कार्यपध्दतीनुसारच मोटार ड्रायव्हिंग स्कूलची निवड करावयाची आहे.

५. या बाबीवर होणारा खर्च "मागणी क्र.टी-६, २२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण-पंचवार्षिक योजना अंतर्गत योजना-जनजाती क्षेत्र उपयोजना-०२-अनुसूचित जमातीचे कल्याण-८००-इतर खर्च (१) जनजाती उपयोजना क्षेत्राकरिता केंद्रवर्ती अर्थसंकल्प-इतर खर्च-(ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (२२२५ १७०४) (सी) विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना (२२२५ १७१३)" या लेखाशिर्षाखाली मंजूर तरतूदीतून करण्यात यावा.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने.

सहपत्र : परिशिष्ट "अ"

(अ.नि.कुलकर्णी)
उप सचिव

प्रति,

आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक.

आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे.

व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ मर्यादित, नाशिक.

अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे/नाशिक/अमरावती/नागपूर.

सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.

सचिव, गृह-(परिवहन) विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.

परिवहन आयुक्त, मुंबई.

महालेखापाल, महाराष्ट्र - १ / २, (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर.

महालेखापाल, महाराष्ट्र - १ / २, (लेखापरिक्षा), मुंबई / नागपूर.

सर्व प्रादेशिक परिवहन अधिकारी.

मा.मंत्री, आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव.

मा.राज्यमंत्री, आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव.

मा.सचिव, आदिवासी विकास यांचे स्वीय सहाय्यक.

सर्व उप सचिव / सह सचिव, आदिवासी विकास यांचे स्वीय सहाय्यक.

सर्व अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

निवड नस्ती (कार्यासन-५), आदिवासी विकास विभाग.

परिशिष्ट "अ"

(शासन निर्णय, क्रमांक विसआ-२००१/प्र.क्र.५५/का-५, दि. १ ऑगस्ट, २००१)

मोटर वाहन चालक व वाहक प्रशिक्षण देणा-या संस्थांची निवड करण्यासाठी विहित केलेली कार्यपध्दती.

अ) अर्ज करण्याची पध्दती :- ज्या प्रशिक्षण संस्थेस आदिवासी विकास विभागामार्फत राबविण्यात येणा-या मोटर वाहन चालक व वाहक योजनेतर्गत प्राधिकृत म्हणून मान्यता मिळवावयाची असेल, अशा संस्थेने विहित प्रपत्रात आवश्यक त्या सर्व कागदपत्रासह संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांना अर्ज केला पाहिजे. संस्थांनी अपले अर्ज त्यांच्या क्षेत्रामधील प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांचे कार्यालयातच दाखल करावेत.

ब) आदिवासी विकास विभागाद्वारे प्राधिकृत संस्था म्हणून मान्यतेकरीता अर्ज करणारी संस्था ही खालील अटीची पूर्तता करीत असली पाहिजे :-

- (१) (अ) मोटर वाहन अधिनियमाखाली नोंदणी झालेली मान्यताप्राप्त मोटर ड्रायव्हिंग संस्था.
(अर्जासोबत राजपत्रित अधिका-यांनी साक्षात्कृत केलेली मोटर ड्रायव्हिंग स्कूलच्या लायसन्सची झेरॉक्स प्रत)
(ब) मोटर ड्रायव्हिंग स्कूलच्या परवान्याद्वारे संस्थेस हलके व अवजड वाहन चालकाचे प्रशिक्षण देण्यास मान्यता मिळालेली असली पाहिजे.
- (२) अर्ज करणा-या मोटर ड्रायव्हिंग स्कूलला हलक्या वाहनासाठी किमान ५ वर्षांचा व जड वाहनासाठी किमान ७ वर्षांचा प्रशिक्षण देण्याचा अनुभव असला पाहिजे. त्यापैकी कमीत कमी २ वर्षांचा अनुभव शासकीय योजनेतर्गत निवडलेल्या प्रशिक्षणार्थीना प्रशिक्षण दिल्याबाबत असावा. (२ वर्षांच्या अनुभवाच्या समर्थनार्थ संबंधित विभागाच्या अधिकाऱ्यांची प्रमाणपत्रे अर्जासोबत जोडावी)
- (३) अ.क्र. २ मधील अटीची पूर्तता करून अर्ज प्राप्त न झाल्यास इतर कोणत्याही संस्थेस प्राधिकृत करण्याबाबत अर्ज करावयाचा असल्यास अशा संस्था कमीत कमी शासकीय योजनेखाली निवडलेल्या प्रशिक्षणार्थीना प्रशिक्षण देण्याचा किमान २ वर्षांचा अनुभव असावा (२ वर्षांच्या अनुभवाच्या समर्थनार्थ त्यांनी संबंधित विभागाच्या अधिकाऱ्यांची प्रमाणपत्रे अर्जासोबत जोडावी) तथापि, अशा संस्थेचा अनुभव लक्षात घेवून इतर सर्व अटी पूर्ण करीत असल्यास हलके/जड वाहन प्रशिक्षणाकरिता स्वतंत्ररित्या तात्पुरत्या स्वरूपात मान्यता प्राधिकृत करण्याचा विचार करता येईल अशा संस्थेस प्राधिकृत करण्यात आल्यास पहिल्या व दुस-या वर्षी (प्रतिवर्षी) २० प्रशिक्षणार्थी याप्रमाणात व तिस-या वर्षी ४० प्रशिक्षणार्थी (कमाल मर्यादा) देण्यात येतील. ३ वर्षे योग्य प्रकारे प्रशिक्षण देण्यात आल्यास व शासनाचे समाधान झाल्यास आदिवासी विकास विभागाची तात्पुरती मान्यता पुढे चालू ठेवण्याचा विचार करता येईल.

- (४) (अ) मोटार ड्रायव्हिंग स्कूलच्या स्वतःच्या मालकीची सुस्थितीतील २० विद्यार्थ्यांकरिता किमान २ हलकी वाहने व जड वाहनाच्या प्रशिक्षणाकरिता २ अवजड वाहने असणे आवश्यक आहे. (वाहनाच्या नोंदणी पुस्तकाच्या राजपत्रित अधिका-यांनी साक्षांकन केलेल्या झेरॉक्स प्रती व वाहन सुस्थितीत असल्याबद्दलचे प्रादेशिक परिवहन अधिकारी यांचा दाखला अर्जा-सोबत जोडावा) वाहनाच्या प्रमाणानुसार पुढील प्रशिक्षणार्थी संख्या निश्चित करण्यात यावी.
- (ब) वरील वाहनाव्यतिरिक्त क्र. २ अन्वये प्रस्तावित संस्थेकडे १ हलके राखीव वाहन व १ जड राखीव वाहन असणे आवश्यक आहे.
- (क) ज्या संस्थेस ४० पेक्षा जास्त विद्यार्थी प्रशिक्षणाकरिता देण्यात येतील, त्या संस्थेकडे ४ अ व ब मध्ये नमूद प्रमाणात जादा वाहने असणे आवश्यक आहे. संस्थेकडे असलेल्या वाहनाच्या प्रमाणानुसारच प्रशिक्षणार्थींची संख्या निश्चित करण्यात यावी.
- (५) संस्थेकडे उपलब्ध असलेल्या प्रत्येक वाहनाकरिता खाली नमूद केलेल्या पात्रतेचे किमान दोन प्रशिक्षक व प्रत्येक वाहनाकरिता किमान एक राखीव प्रशिक्षक असणे आवश्यक आहे.
- (अ) प्रत्येक प्रशिक्षकाची किमान शैक्षणिक पात्रता ८ वी पास असावी.
- (ब) प्रत्येक प्रशिक्षकास मराठी शिवाय स्थानिक बोलीभाषा अवगत असावी व प्रशिक्षणार्थींना सोप्या भाषेत व्याख्यान देण्याची पात्रता असावी.
- (क) प्रशिक्षकाकडे ५ वर्षे जुने व मुदतीत असलेले अवजड वाहन चालकाचा परवाना असावा.
- (ड) प्रशिक्षकाचा वर्तणूक पूर्वचारित्र्यासंबंधीचा पोलीस अधिक्षक यांचेकडून प्राप्त केलेला दाखला असावा. (अर्जासोबत प्रशिक्षकाच्या यादीसह दाखल्याच्या साक्षांकित प्रती जोडाव्यात)
- (इ) प्रशिक्षकांकडून त्याच्या पूर्व आयुष्यात अपघात झालेला नसल्याबद्दल पोलीस अधिक्षक/ प्रादेशिक परिवहन अधिकारी तसेच त्याने प्रशिक्षक म्हणून या संस्थेला नोकरीत येण्यापूर्वी जेथे नोकरी केलेली असेल त्या कार्यालयाचा/संस्था प्रमुखाचा दाखला प्राप्त करणे आवश्यक आहे. (अशाप्रकारे दाखले वरील "ड" प्रमाणे प्रशिक्षकांच्या यादीसह सोबत जोडावेत.)
- (६) मोटार ड्रायव्हिंग स्कूलच्या मालकाचा स्वतःच्या वर्तणूकीचा व पूर्वचारित्र्य पडताळणीचा पोलीस अधिक्षकांचा दाखला असावा व तो अर्जासोबत जोडावा.
- (७) त्या कार्यक्षेत्रासाठी प्राधिकृत करण्याकरिता अर्ज करण्यात आला आहे त्या क्षेत्रातील दोन प्रथम श्रेणी सरकारी अधिका-यांचे शिफारस दाखले अर्जासोबत असले पाहिजेत.
- (८) संस्थेस प्रशिक्षणार्थींच्या निवासात दोन वेळेच्या भोजनाची व्यवस्था करावी लागेल, त्याकरिता खालील किमान व्यवस्था असणे आवश्यक राहिल.
- (अ) निवासाकरिता प्रती प्रशिक्षणार्थी ४० चौरस फुट याप्रमाणे ५० प्रशिक्षणार्थींची किमान २००० चौ.फु. निवासाची संस्थेच्या मालकीची किंवा भाड्याची जागा सर्व सोयींनी युक्त (फ्रिज, सॅन्डास, बाथरूम इ.) असली पाहिजे. संस्थेस प्राधिकृत करण्यात आल्यास प्रत्यक्ष

देण्यांत येणा-या प्रशिक्षणार्थींच्या संख्येनुसार वर नमूद केलेल्या प्रमाणांत सोयीत वाढ करणे आवश्यक राहिल.

(ब) प्रशिक्षणार्थींच्या भोजनाची व्यवस्था संस्था स्वतः करणार वा निवासाजवळच्या एखाद्या भोजनालयात करणार याबाबत खात्रीशीर निश्चित व्यवस्थेबाबतचा तपशील अर्जासोबत जोडणे आवश्यक राहिल.

निवासव्यवस्था, भोजन व्यवस्था तथा प्रशिक्षण केंद्रात फार (१ कि.मी. पेक्षा जास्त) अंतर असल्यास निवासस्थान ते प्रशिक्षण केंद्रा पर्यंतचा वाहतूकीचा खर्च प्रशिक्षण संस्थेस करावा लागेल. ठरवून दिलेल्या दराव्यतिरिक्त स्वतंत्र खर्च संस्थेस देय राहणार नाही. वरील दोन्ही व्यवस्था असल्याबाबत कागदोपत्री पुरावा जोडणे आवश्यक आहे.

- (९) प्रशिक्षण काळांत प्रशिक्षणार्थींच्या शारिरीक व आरोग्याबाबतची संपूर्ण जबाबदारी ही संस्थेवर राहणार असल्यामुळे आरोग्याबाबत काळजी घेण्याकरीता असलेल्या व्यवस्थेची माहिती अर्जात देणे आवश्यक राहिल.
- (१०) अर्जासोबत संस्थेने अर्जाचे शुल्क म्हणून रु.५०००/- ना परतावा रक्कम चलनाद्वारे कोषागारात वा सक्षम अधिका-यांच्या नावे डिमांड ड्राफ्ट द्वारे भरणे आवश्यक राहिल. त्याशिवाय संस्था प्राधिकृत करण्याकरीता सादर करण्यात आलेल्या अर्जाचा विचार केला जाणार नाही. अर्ज स्वीकारल्यास वा नाकारल्यास कोणत्याही परिस्थितीत ही रक्कम अर्जदारास परत केली जाणार नाही. (याकरिता कोणताही कालावधी निश्चित नसेल)
- (११) (अ) प्रशिक्षणार्थींचे प्रशिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर त्यांचे लायसन्स व बिल्ले स्थानिक कार्यालयात सादर करण्यांत आल्यानंतरच शासनाने विहित केलेली प्रशिक्षण फी अदा करण्यांत येणार असल्यामुळे व याकरिता कोणत्याही प्रकारचे अग्रिम, शासन वा दुय्यम कार्यालयाकडून देण्यात येणार नसल्याने प्रशिक्षण काळात उमेदवारांचे प्रशिक्षण, निवास, भोजन, आरोग्य तपासणी, परवाना, बिल्ले इत्यादींवर होणारा खर्च संस्थेस करावा लागणार असल्याने त्याकरीता संस्थेची आर्थिक परिस्थिती सुस्थितीत असल्याबद्दलचा राष्ट्रीयकृत बँकेचा दाखला व त्यासोबत दोन प्रतिष्ठित नागरीकांचे जामीनपत्र अर्जासोबत जोडणे आवश्यक राहिल. संस्थेची वार्षिक उलाढाल कमीत कमी १० लाख असावी.
- (ब) मागील ३ वर्षांचे आयकर प्रमाणपत्र असावे.
- (१२) प्रशिक्षणाकरीता संस्थेस प्राधिकृत करण्यात आल्यानंतर संस्थेचे कामकाज असमाधानकारक आढळून आल्यास वा आवश्यक ती व्यवस्था संस्था करू न शकल्यास वा त्यात कमतरता आढळून आल्यामुळे दिलेली मान्यता रद्द करण्याचे अधिकार प्राधिकृत करणा-या किंवा त्यांनी अधिकृत केलेल्या अधिका-यांना राहिल व अशा परिस्थितीत संस्थेची मान्यता रद्द झाल्यास त्या संस्थेला पुनः अर्ज करता येणार नाही व संस्थेस प्रशिक्षणाचे कोणतेही शुल्क देय राहणार नाही.

त्याचप्रमाणे अशा परिस्थितीत ज्या प्रशिक्षणार्थींचे प्रशिक्षण अर्धवट राहिलेले असेल अशा प्रशिक्षणार्थींना परत पाठविण्याकरीता तसेच त्यांची मध्यंतरीच्या काळात व्यवस्था

करण्याकरीता शासनास अकारण जो खर्च करावा लागेल त्याची जबाबदारी संस्थेवर राहिल व त्याकरीता संस्थेस प्राधिकृत केल्यानंतर प्रत्यक्ष प्रशिक्षणार्थी प्रशिक्षणास मिळण्यापूर्वी प्रती प्रशिक्षणार्थी रु. २५०/- प्रती प्रकल्पाकरीता जास्तीत जास्त रु. १२,५००/- अनामत रक्कम कोषागारात जमा करावी लागेल. या रक्कमेतूनच वर नमूद केलेला शासनाचा होंगारा अकारण खर्च भागविला जाईल. त्यापेक्षा जास्त खर्च झाल्यास तो संस्थेच्या इतर देय रकमेतून शासन वसूल करू शकेल व अशी परिस्थिती न उद्भवल्यास ही रक्कम संस्थेस प्रशिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर परतावा योग्य राहिल.

- (१३) प्रशिक्षणार्थीचे प्रशिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर व त्यांना वाहन चालकाचा/वाहकाचा परवाना व बिल्ला प्राप्त करून दिल्यानंतर त्याला रोजगार मिळवून देण्याच्या दृष्टीने संस्थेने प्रयत्न करणे आवश्यक राहिल. त्याकरीता वर्तमानपत्रातील वेळोवेळी येणा-या जाहीरार्तीवर लक्ष ठेवणे, खाजगी, निमसरकारी संस्था यामधील जागांकरीता प्रशिक्षण प्राप्त उमेदवारांशी संपर्क साधून त्यांचा व भरती करणा-या संस्थेच्या दरम्यान आवश्यक तो समन्वय साधण्याची तसेच याबाबत केलेल्या प्रयत्नांचा अहवाल दर तीन महिन्यांनी संबंधित प्रकल्प अधिका-यांना पाठविण्याची जबाबदारी संस्थेची राहिल. प्रशिक्षण संस्थेची मान्यता सुरु असेल किंवा नसेल तरी किंवा नंतरच्या कालावधीत प्रशिक्षणार्थी दिले जातील किंवा नाही तरी सुध्दा प्रशिक्षणार्थी प्रशिक्षित झाल्यापासून किमान २ वर्षे वरीलप्रमाणे प्रयत्न करावे लागतील. अन्यथा, भविष्यात संस्था प्राधिकृत केली जाण्यास पात्र राहणार नाही.
- (१४) वरीलप्रमाणे संस्था प्राधिकृत करण्याकरीता अर्जाच्या पात्रतेच्या अटी व शर्ती व्यतिरिक्त शासन वेळोवेळी घालेल त्या अटी व शर्ती प्राधिकृत केलेल्या प्रशिक्षण संस्थेवर बंधनकारक राहतील.
- (१५) वरील सर्व बाबी संस्थेस मान्य असल्याबद्दल व बंधनकारक असल्याबद्दल संस्थेने रु. २०/- च्या स्टॅम्प पेपरवर केलेले प्रतिज्ञापत्र अर्जासोबत जोडणे आवश्यक राहिल.
- (१६) अर्जाचा नमुना प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांचे कार्यालयात उपलब्ध होईल.